

Tři dny dialogu o víře, paměti a společnosti

26.9.2025 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Ve dnech 9. - 11. září 2025 se v prostorách Paláce Archa uskutečnil již pátý ročník Letní školy církevních a náboženských dějin, která se letos stala zcela mimořádnou platformou pro otevřený dialog o roli náboženství v historii, společnosti i současné paměti. Akci, jež přivítala desítky zájemců z řad studentů, badatelů, pedagogů, duchovních i širší veřejnosti, připravily čtyři partnerské instituce - Ústav pro studium totalitních režimů, Katolická teologická fakulta UK, Evangelická teologická fakulta UK a Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové.

Ústav pro studium totalitních režimů byl nejen jedním z hlavních organizátorů, ale i aktivním účastníkem odborného programu. V průběhu tří dnů zaznělo 12 přednášek od 15 přednášejících z předních akademických a výzkumných institucí, tematicky sahajících od středověkých konceptů svatosti až po reflexi náboženství v časech totalitních režimů či v současné kinematografii. Součástí programu byla i exkurze do kostela svatých Cyrila a Metoděje v Karlíně a filmově-výzkumný workshop.

„Pátý ročník Letní školy církevních a náboženských dějin považuji za zdařilý. Program oslovil více než tři desítky účastníků. V nabídce se objevily například otázky definice církevních a náboženských dějin, praktické návody k historické práci v církevních archivech, z 20. století pak třeba příspěvky o filmových obrazech anebo proměně televizního vysílání ve vztahu k religiozitě před rokem 1989 a po něm,“ zhodnotil **Michal Sklenář**, historik a teolog z **Ústavu pro studium totalitních režimů** a odborný garant konference. *„Znovu se potvrdilo, že různorodá nabídka dokáže oslovit studenty a další zájemce; vážíme si rovněž spolupráce s našimi partnery,“* uvedl doslova a dodal, že Letní škola církevních a náboženských dějin ukazuje, jak velký badatelský potenciál nabízejí církevní a náboženské dějiny a také poskytuje inspiraci pro výzkumy.

„Letní škola církevních a náboženských dějin je důležitou platformou pro mezioborový dialog o víře, paměti a identitě. ÚSTR se do ní zapojuje s vědomím, že náboženství bylo a je nedílnou součástí společenských i politických dějin - a že porozumění těmto souvislostem je klíčové i pro dnešek. Zároveň je pro nás důležité, že Letní škola oslovuje mladou generaci - studenty, kteří mají možnost zkoumat náboženské fenomény v širších kontextech a s respektem k pluralitě přístupů,“ prohlásil **Ladislav Kudrna**, ředitel **Ústavu pro studium totalitních režimů**.

Zásadní přínos akce spočíval právě v její otevřenosti - jak odborné, tak lidské. Program přinesl vedle akademických příspěvků i prostor pro diskusi, otázky z publika i sdílení osobní zkušenosti. ÚSTR zde uplatnil svůj dlouhodobý důraz na výzkum dějin perzekuce institucionalizované religiozity během totalitních režimů, ale zároveň nabídl širší rámec, v němž se tyto dějiny propojují s otázkami identity, hodnot či paměti.

Přednášky historiků, teologů i dalších specialistů nabídly široké spektrum témat: od diplomatické krize mezi Vatikánem a meziválečným Československem (tzv. Marmaggiho aféry, od jejíhož počátku letos uplynulo sto let), přes otázky ženské identity v církvi, až po reflexi náboženství ve filmové kultuře nebo výklad vztahů mezi evangelickými a římskokatolickými křesťany ve 20. století u nás.

Letní škola ukázala, že tematika náboženství, paměti a víry zůstává nejen předmětem odborného výzkumu, ale také živým kulturním a společenským tématem, které dokáže spojovat lidi napříč obory, institucemi i generacemi.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / JÚLIA HOLAŇOVÁ a BARBORA ČAŇOVÁ**

<https://www.ustrcr.cz/tri-dny-dialogu-o-vire-pameti-a-spolecnosti-2>